

«Забезпечення рівного доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва»

(демоверсія аналітичної довідки)

На виконання наказу Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 11.04.2016 року № 307 Центром науково-освітніх інновацій та моніторингу 27.04.2016 року було проведено соціологічне дослідження щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Тема дослідження

Забезпечення рівного доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Обґрунтування дослідження

Принцип «рівний доступ до освіти» слід розглядати щодо конкретних соціальних подій у країні і світових тенденцій. Сучасна освіта – освіта без кордонів. Глобалізація змінює не тільки процеси світової економіки, але і чинить сильний вплив на освітні процеси. Швидкість і масштаби процесів глобалізації, глибина змін в технологічному і соціокультурному середовищах, «вибухи науково-технічного прогресу» створюють попит на мобільних і освічених працівників на світовому ринку праці. Повною мірою це стосується учнівської молоді. Для того щоб стати повноцінними членами суспільства, молодому поколінню необхідно, з одного боку, засвоїти цінності соціокультурного середовища, а з іншого – активно долучатися до процесів економічної і соціальної інтеграції. Рівний доступ до якісної освіти – важливий чинник становлення й розвитку особистості у сучасних умовах. Забезпечення рівного доступу в навчальних закладах створює необхідні умови для повноцінного входження молоді в глобалізований світ відповідно до її індивідуальних особливостей, світоглядних цінностей та особистісної спрямованості.

Реалізація принципу рівного доступу передбачає прозорість, наступність системи освіти на всіх рівнях, гнучке урахування демографічних, соціальних, економічних змін.

Такий стан речей актуалізує проблему дослідження створення умов для забезпечення рівного доступу до освіти в сучасних умовах.

Об'єкт дослідження – організація роботи загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва щодо забезпечення рівного доступу до освіти.

Предмет дослідження – стан забезпечення рівного доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Мета дослідження – вивчення стану організації забезпечення рівного доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати теоретичний аспект проблеми.
2. Розробити анкети для учнів 7-х, 10-х класів, батьків учнів.
3. Вивчити організацію забезпечення рівного доступу до освіти у загальноосвітніх навчальних закладах міста Києва.
4. Виявити фактори, що перешкоджають якісній організації забезпечення рівного доступу до освіти у загальноосвітніх навчальних закладах міста Києва.
5. З'ясувати ставлення педагогічних працівників до учнів.
6. Дослідити взаємовідносини між учнями.
7. Дослідити дотримання рівного доступу учнів до якісної освіти з урахуванням їх особливостей: інтелектуальних, творчих, гендерних, соціальних, національних, політичних, релігійних, матеріальних.
8. Визначити недоліки в організації роботи загальноосвітніх навчальних закладів з питань забезпечення рівного доступу до освіти.
9. Вивчити ставлення респондентів дослідження щодо організації забезпечення рівного доступу до освіти в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

10. З'ясувати можливі шляхи покращення організації роботи з питань організації забезпечення рівного доступу до освіти.

11. Підготувати аналітичну довідку за результатами дослідження.

12. Підготувати презентацію за результатами дослідження.

Практичне значення дослідження

Результати моніторингового дослідження дадуть змогу:

- отримати інформацію про стан організації забезпечення рівного доступу до освіти у загальноосвітніх навчальних закладах міста Києва;
- з'ясувати ставлення респондентів дослідження щодо організації забезпечення рівного доступу до освіти у загальноосвітніх навчальних закладах міста Києва;
- спланувати комплекс заходів, що підвищать ефективність організації забезпечення рівного доступу до освіти у загальноосвітніх навчальних закладах міста Києва.

Загальна характеристика учасників соціологічного дослідження

У дослідженні брали участь 2955 респондентів із 71 загальноосвітнього навчального закладу (ЗНЗ) м. Києва: 1802 учні (1083 учні 7-х та 717 – 10-х класів) та 1153 батьки учнів.

Стислий виклад інформації

За результатами дослідження була з'ясована наступна інформація:

- батьки найбільше задоволені викладанням навчальних предметів (67,8%), найменше – учні 10-х класів (58,6%);
- для 12,9% учнів 10-х класів та 10,1% учнів 7-х класів обсяг знань, які вони отримують у школі, не є достатнім;
- близько половини учнів (50,9% учнів 7-х класів та 48,3% учнів 10-х класів) стверджують, що у їхніх школах є вільний доступ до мережі Інтернет;
- лише 14,1% учнів 7-х класів та 10,6% учнів 10-х класів хотіли б навчатися в іншій школі;

- 70,9% батьків вважають, що у загальношкільних навчальних закладах міста Києва створені всі умови задля розвитку здібностей учнів;
- більшість учнів 7-х класів (65,7%) відвідують гуртки. Проте серед учнів 10-х класів переважають особи, котрі не займаються у гуртках (50,5%);
- трохи більше половини учнів (66% учнів 7-х та 57,5% учнів 10-х класів) не займаються з репетитором;
- 57,3% учнів почуваються у школі задоволеними, спокійними. 74,6% батьків стверджують, що їхні діти охоче ходять до школи;
- більшість опитаних учнів 7-х (87,2%) та 10-х класів (85,8%) можуть розраховувати на допомогу їхнього класного керівника у вирішенні проблемних питань;
- більшість учнів (87,8% учнів 7-х класів та 84,9% учнів 10-х класів) вказують на однакове ставлення вчителів до усіх учнів;
- 63,8 % учнів 7-х та 47,8% 10-х класів стверджують, що вони були свідками поганого ставлення один до одного в класі;
- 13,3% учнів, які мають фізичні потреби, вважають, що не мають змогу повноцінно навчатися у їхніх школах;
- 30,9% учнів 10-х класів та 58,2% 7-х класів, які мають особливі фізичні потреби, зіштовхувалися з випадками некоректного ставлення з боку однокласників;
- на думку більшості учнів, дівчата та хлопці у 7-х і 10-х класах мають однакове ставлення у школі;
- 63,5% учнів 7-х класів та 42,5% учнів 10-х класів стверджують, що були випадки, коли хлопці грубіянили дівчатам;
- 20,9% учнів 10-х класів та 12,9% учнів 7-х класів вказують, що вони не займаються з репетитором через нестачу коштів;
- 13% батьків учнів стверджують, що їхні діти не відвідують гуртки через матеріальну незабезпеченість.

Висновки за результатами проведеного дослідження

Моніторингове дослідження «Забезпечення рівного доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва» проведено відповідно до програми. Поставлені цілі й завдання виконані повністю.

Аналіз результатів дослідження дав змогу з'ясувати особливості доступу до якісної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Завдяки проведенню статистичного аналізу було виявлено, що забезпеченість в сім'ї умовами для здобуття учнями якісної освіти, є одним із найважливіших факторів, що впливає на наявність рівного доступу до навчання у школі. Найвища частка учнів, які мають рівні умови навчання, зафіксована у сім'ях, у яких створені належні умови для навчання їхніх дітей (86,5%).

Узагальнюючи результати дослідження, можна зробити висновок, що не всі учні в загальноосвітніх навчальних закладах забезпечені умовами отримання якісної освіти. Це підтверджують такі результати дослідження:

- ❖ лише половина опитаних респондентів указали, що їхні навчальні заклади надають їм можливість розвивати творчі та спортивні здібності;
- ❖ 64,2% учнів 7-х класів та 59,4% учнів 10-х класів вважають, що достатньо засвоюють знань у навчальному закладі;
- ❖ до 60% респондентів влаштовує рівень викладання навчальних предметів. Найменше задоволених викладанням навчальних предметів серед учнів 10-х класів;
- ❖ 34% учнів 7-х та 42,5% учнів 10-х класів займаються з репетитором;
- ❖ близько половини учнів (50,9% учнів 7-х класів та 48,3% учнів 10-х класів) стверджують, що у їхніх школах є вільний доступ до мережі Інтернет.

Унаслідок проведеного аналізу результатів дослідження виокремлено такі особливості соціально-психологічного клімату в загальноосвітніх навчальних закладах:

- майже половина учнів (48,3% учнів 7-х класів та 47% учнів 10-х класів) стверджують, що вчителі завжди допомагають їм долати труднощі у навчанні;

- існують випадки приниження, образ серед учнів 7-х класів.

До основних причин негативного ставлення вчителів до учнів належать:

- низька успішність учнів;
- незадовільна поведінка учнів.

Основні причини негативного ставлення учнів один до одного:

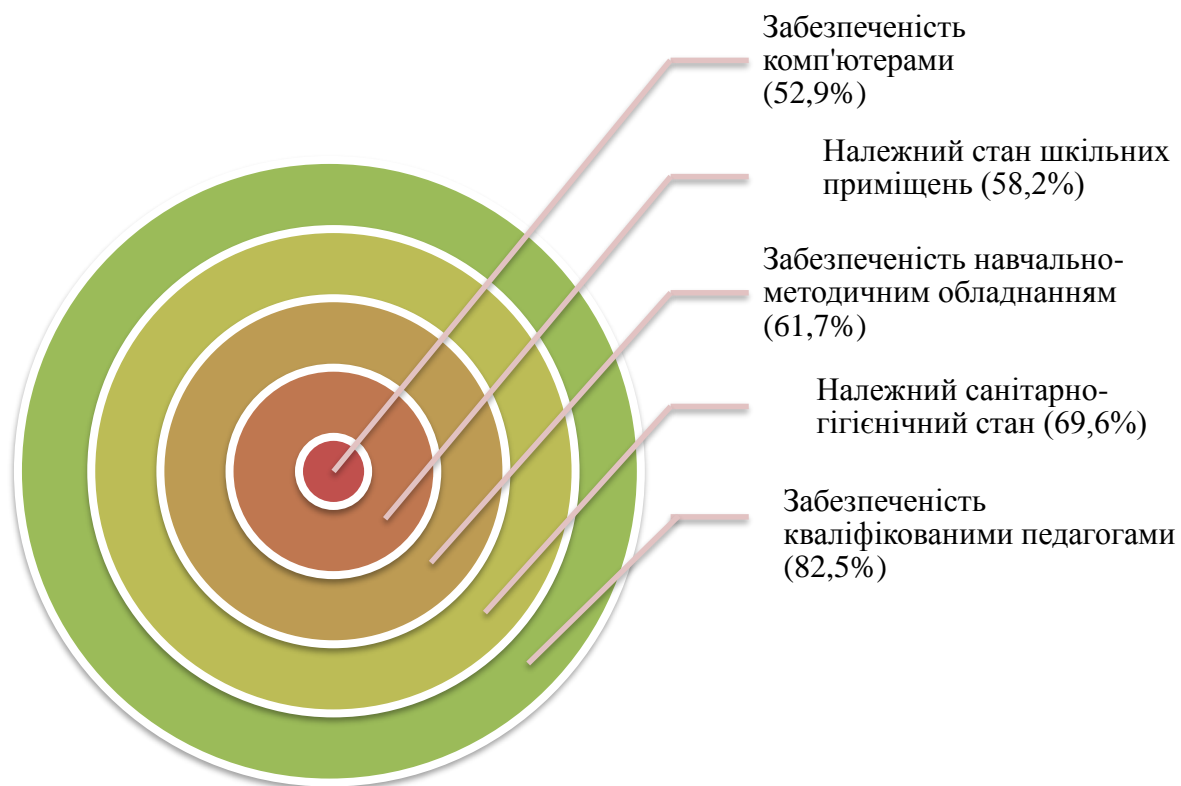
- ✓ незадовільна поведінка;
- ✓ зовнішність;
- ✓ низька успішність;
- ✓ фізичні вади.

У результаті проведеного дослідження було виявлено особливості дотримання рівного доступу учнів до якісної освіти з урахуванням гендерних, соціальних, національних, політичних, релігійних, матеріальних особливостей та їх особливих потреб, а саме:

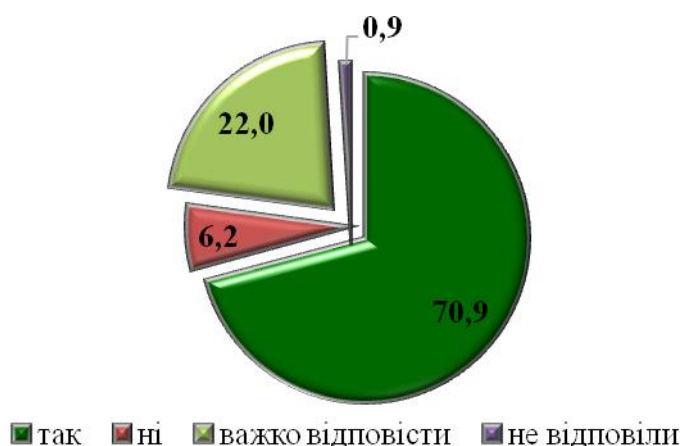
- ❖ дівчата та хлопці у 7-х і 10-х класах мають однакове ставлення у школі;
- ❖ найбільш важливими індивідуальними характеристиками учнів, на думку респондентів, що впливають на негативне ставлення між школярами, є їхня зовнішність, незадовільна поведінка;
- ❖ мова спілкування є найбільш важливою соціальною характеристикою учнів, що зумовлює до них негативне ставлення з боку інших учасників навчально-виховного процесу;
- ❖ політичні погляди, як найважливіша характеристика національно-політичних особливостей, є причиною, що обумовлює характер ставлення учнів один до одного;
- ❖ матеріальний стан є чинником, що визначає рівний доступ до освіти;
- ❖ учні, що мають певні фізичні проблеми, зазначають про обмеженість розвитку власних можливостей у школі та про негативне, порівняно з іншими учнями, ставлення до них.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Характеристика київських шкіл

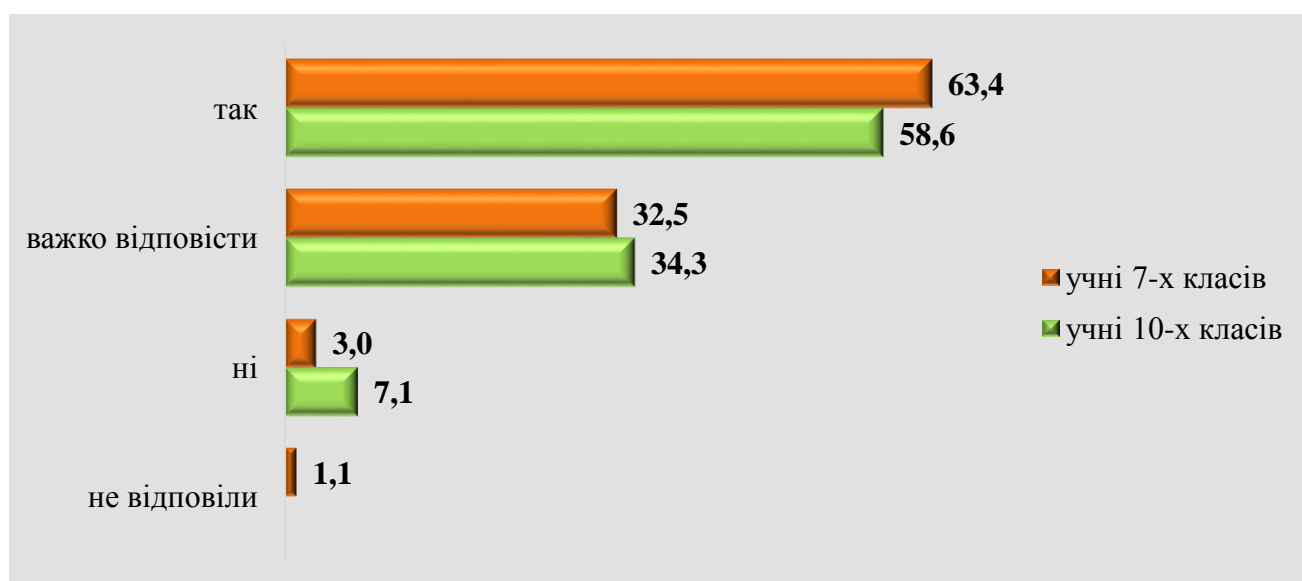
Додаток 2. Розподіл відповідей батьків на запитання: «Чи може Ваша дитина розвинути здібності у школі?», %

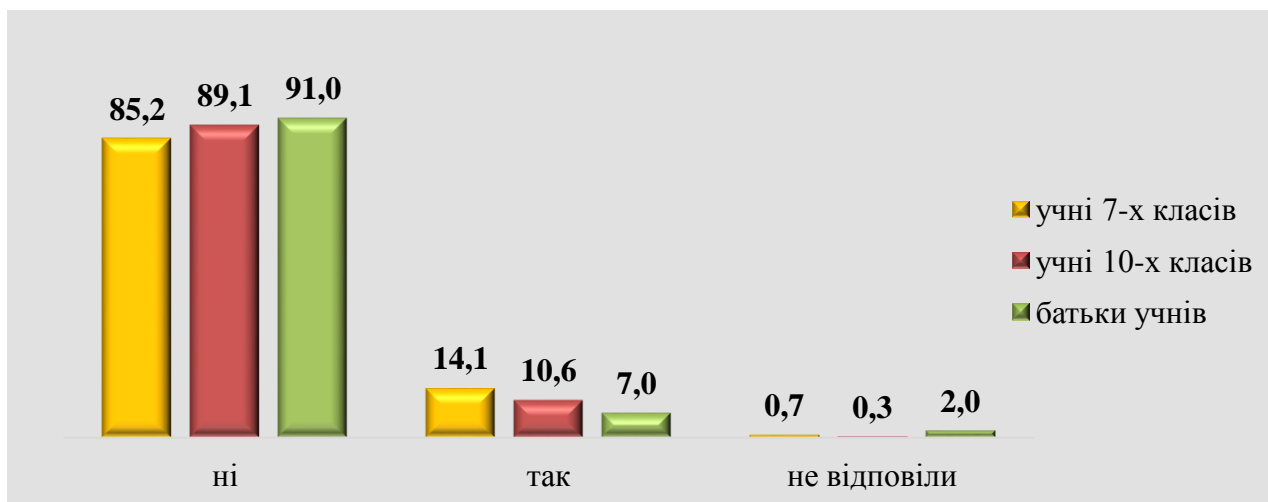
Додаток 3. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Чи достатньо знань Ви засвоюєте з навчальних предметів?», %

Додаток 4. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Чи задоволені Ви викладанням навчальних предметів?», %

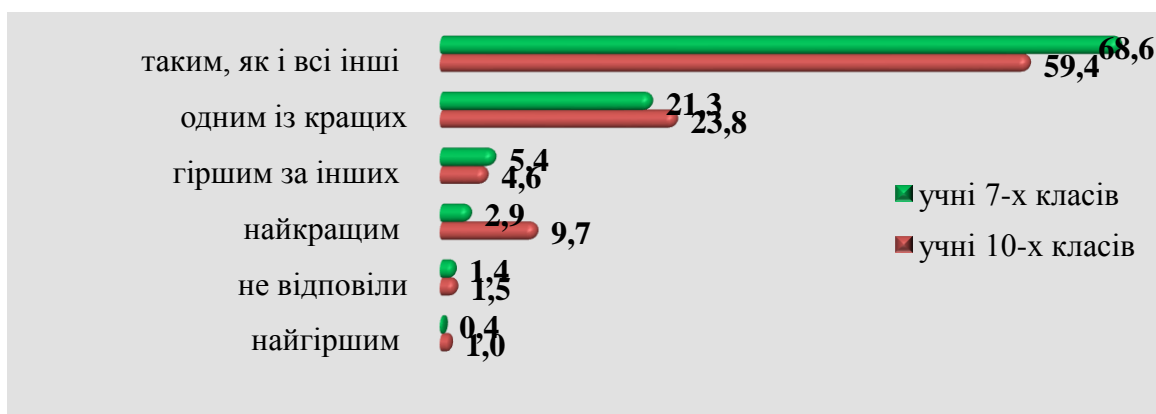
Додаток 5. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Чи хотіли б Ви навчатися в іншій школі?», %

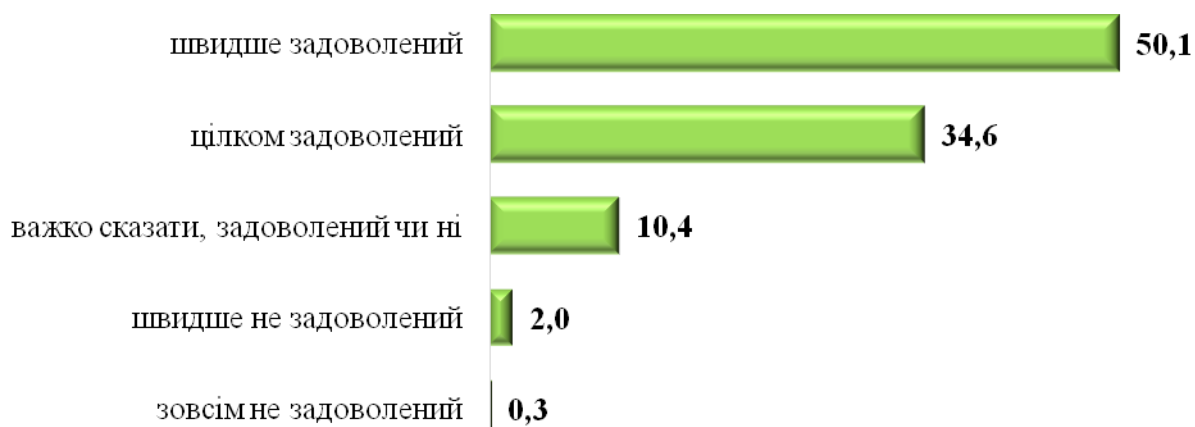
Додаток 6. Розподіл відповідей батьків учнів на запитання: «Порівняно з іншими учнями Ваша дитина має рівні умови навчання в школі?», %

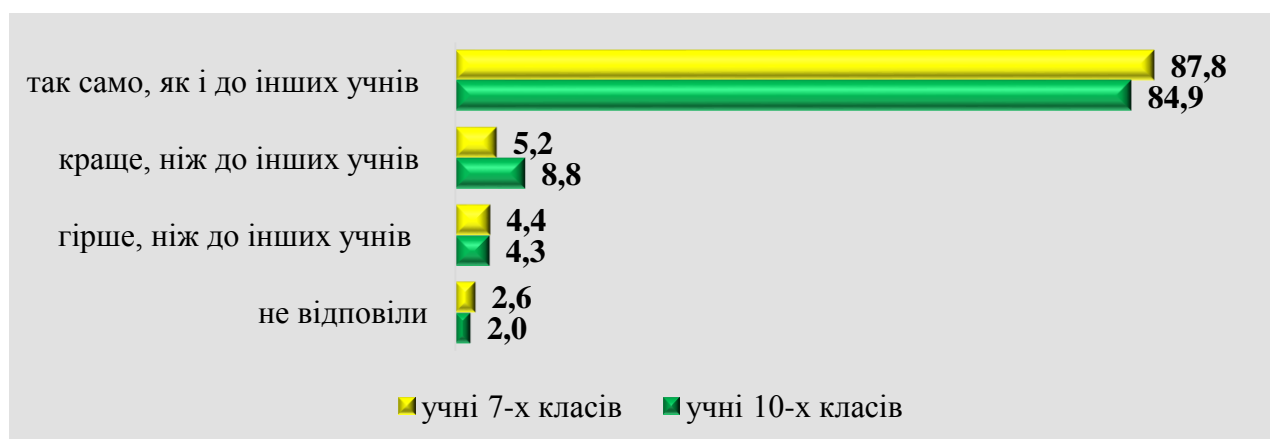
Додаток 7. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Яким Ви відчуваєте себе у школі?», %

Діаграма 8. Розподіл відповідей батьків на запитання: «Якою мірою Ви задоволені ставленням до Вашої дитини в школі?», %

Додаток 9. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Як до Вас ставляться вчителі у школі?», %

Додаток 10. Розподіл відповідей батьків учнів на запитання: «Чи створені в сім'ї умови, щоб Ваша дитина здобула якісну освіту?», %

